

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VĂN HÓA HÀ NỘI
KHOA QUẢN LÝ VĂN HÓA – NGHỆ THUẬT

**PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ VĂN HÓA
DU LỊCH KHU DI TÍCH – DANH THẮNG
YÊN TỬ, THỊ XÃ UÔNG BÍ, QUẢNG NINH**

**KHÓA LUẬN TỐT NGHIỆP
CỬ NHÂN VĂN HÓA**

Giảng viên hướng dẫn : PGS-TS Nguyễn Thị Lan Thanh

Sinh viên thực hiện : Phạm Thị Làn

Lớp : Quản lý văn hoá 7C

Niên khóa : 2006- 2010

HÀ NỘI – 2010.

MỤC LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU 4

CHƯƠNG 1 KHÁI QUÁT VỀ KHU DI TÍCH VÀ DANH THẮNG YÊN TỬ

1.1. Khái quát về vị trí địa lý, tình hình kinh tế xã hội tỉnh Quảng Ninh và thị xã Uông Bí

1.1.1. Tỉnh Quảng Ninh

1.1.2. Thị xã Uông Bí

1.2. Khu di tích và danh thắng Yên Tử

1.2.1. Lịch sử hình thành của khu di tích và danh thắng Yên Tử

1.2.2 Hệ thống di tích chùa - tháp Yên Tử

1.2.3 Giá trị của khu di tích và danh thắng Yên Tử

CHƯƠNG 2 THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN DỊCH VỤ VĂN HOÁ DU LỊCH KHU DI TÍCH VÀ DANH THẮNG YÊN TỬ

2.1 Khái niệm dịch vụ và vấn đề phát triển dịch vụ văn hóa - du lịch tại Yên Tử.

2.1.1. Khái niệm dịch vụ

2.1.2. Vấn đề phát triển dịch vụ văn hóa - du lịch tại Yên Tử

2.2 Tổ chức các hoạt động dịch vụ văn hóa

2.2.1 Bộ máy quản lý khu di tích và danh thắng Yên Tử

2.2.2 Tổ chức lễ hội và biểu diễn nghệ thuật truyền thống

2.2.3. Quy hoạch mặt bằng xây dựng các khu vực tổ chức hoạt động văn hoá, tín ngưỡng và các dịch vụ văn hoá

2.2.4. Tổ chức nâng cao chất lượng phục vụ ăn uống, nghỉ ngơi, phát huy giá trị văn hoá ẩm thực

2.3 Tổ chức các hoạt động dịch vụ du lịch

2.3.1 Quy hoạch mặt bằng, đầu tư xây dựng các khu dịch vụ, nhà hàng, khách sạn phục vụ nghỉ ngơi, ăn uống

2.3.2. Tổ chức dịch vụ chăm sóc sức khoẻ

2.3.3. Đào tạo, tổ chức đội ngũ hướng dẫn viên, liên kết hợp tác xây dựng tour du lịch

2.4 Tổ chức hoạt động dịch vụ kinh doanh

2.4.1 Cơ sở hạ tầng và hoạt động dịch vụ kinh doanh

2.4.2. Dịch vụ phục vụ đi lại tham quan lễ hội

2.4.3. Tổ chức hoạt động kinh doanh dịch vụ văn hoá

2.5. Nhận xét, đánh giá

CHƯƠNG 3 CÁC GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ, CHẤT LƯỢNG DỊCH VỤ TẠI KHU DI TÍCH VÀ DANH THẮNG YÊN TỬ

3.1 Cần đẩy mạnh cải cách hành chính, tăng cường hơn nữa sự quan tâm chỉ đạo và quản lý của Nhà nước và các cấp chính quyền.

3.2 Đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng, cơ sở vật chất phục vụ du lịch, xây dựng thêm các tuyến, điểm du lịch.

3.3 Tăng cường công tác tuyên truyền quảng cáo hình ảnh của khu di tích tới mọi du khách.

3.4 Nâng cao trình độ quản lý, trình độ của hướng dẫn viên

3.5 Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra giám sát

3.6 Tăng cường công tác giữ gìn vệ sinh môi trường, đảm bảo an ninh trật tự, an toàn cho du khách.

3.7 Tích cực tổ chức các hoạt động văn hóa, văn nghệ, dịch vụ văn hóa; tạo ra các sản phẩm du lịch mang đặc trưng của vùng.

KẾT LUẬN

TÀI LIỆU THAM KHẢO..... 8

PHỤ LỤC

PHẦN MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài.

Di tích lịch sử văn hoá và danh thắng là tài sản văn hoá vô cùng quý giá của mỗi quốc gia, mỗi dân tộc. Nó là nguồn tài nguyên kinh tế du lịch không bao giờ cạn của đất nước. Trải qua các thời đại thì di tích lịch sử văn hoá và danh thắng là bằng chứng hùng hồn về các giai đoạn lịch sử khác nhau, là biểu tượng của ý chí, sự tài hoa trong lao động sáng tạo của nhân dân. Không chỉ có vậy di tích lịch sử văn hoá và danh thắng còn là nơi chứa đựng các giá trị truyền thống của bao thế hệ cha ông, là tấm gương giáo dục cho các thế hệ con cháu. Vì vậy để phát triển đất nước theo hướng bền vững, Đảng và Nhà nước ta đã rất coi trọng các giá trị và sự ảnh hưởng to lớn của di tích lịch sử và danh thắng đối với cộng đồng và đã ban hành luật “ Di sản văn hoá” vào năm 2001.

Quảng Ninh là một tỉnh ở phía Đông bắc của tổ quốc, nơi có vị trí đặc biệt quan trọng về địa lý và quốc phòng. Quảng Ninh là “hình ảnh của nước Việt Nam thu nhỏ” (Phạm Văn Đồng - 1964) với nhiều tiềm lực về cảng biển, công nghiệp, quốc phòng, thương mại, du lịch...không chỉ có vậy Quảng Ninh còn là mảnh đất của các di sản đa dạng với Vịnh Hạ Long, Yên Tử, Thương cảng Vân Đồn, bãi biển Trà Cổ...cùng với hơn 500 di tích lịch sử văn hoá và danh thắng có giá trị, các di sản ở Quảng Ninh ngày càng đóng góp quan trọng trong việc phát triển kinh tế - văn hoá - du lịch tỉnh Quảng Ninh nói riêng và của vùng Đông bắc và cả nước nói chung.

Cùng với vịnh Hạ Long khu di tích và danh thắng Yên Tử là một di sản văn hoá có giá trị lớn về nhiều mặt đang có những đóng góp tích cực cho việc phát triển kinh tế - du lịch của địa phương. Và di tích này cũng có ảnh hưởng to lớn trong đời sống văn hoá tâm linh của nhân dân địa phương và của nhân dân cả nước. Kinh tế của đất nước ngày càng ổn định và phát triển, đời sống của nhân dân ngày càng được nâng cao kéo theo nhu cầu về tinh thần trong xã

hội ngày càng lớn và hoạt động du lịch tâm linh hướng về cội nguồn ngày một phát triển. Yên Tử không chỉ được biết đến với cảnh quan thiên nhiên hùng vĩ, với hệ thống kiến trúc rộng lớn mà nơi đây chính là cái nôi của thiền phái Trúc Lâm. Mỗi dịp lễ hội hàng ngàn, hàng triệu du khách lại tìm về Yên Tử để cùng thưởng thức cảnh núi non sông nước, tách mình ra khỏi cuộc sống trần tục với những lo toan thường ngày, để đắm mình trong một thế giới linh thiêng đầy huyền bí và cầu mong sự bình an, sức khỏe, may mắn...tuy nhiên cũng như nhiều di tích khác trong cả nước, khu di tích và danh thắng Yên Tử vẫn chưa khai thác được hết tiềm năng vốn có, các dịch vụ văn hoá - du lịch đã được đẩy mạnh, đổi mới góp phần thu hút đông đảo lượng khách trong vài năm trở lại đây nhưng vẫn chưa thực sự mang lại hiệu quả cao.

Đã có những công trình, sách nghiên cứu về khu di tích này như: “Yên Tử non thiêng” (nhiều tác giả - 1984), “danh nhân Yên Tử” và “chùa Yên Tử” (Trần Trương - 2007), “quản lý di tích - danh thắng Yên Tử tỉnh Quảng Ninh” (luận án thạc sỹ - Bùi Thị Giang - 2008), “ bước đầu xác định giá trị du lịch, giải trí bằng phương pháp du lịch phí tại khu bảo tồn thiên nhiên Yên Tử - Uông Bí Tỉnh Quảng Ninh” (luận văn tốt nghiệp - Nguyễn Đức Cường - 2005)...các tác phẩm này chủ yếu tập trung giới thiệu về khu di tích Yên Tử, công tác quản lý khu di tích, phương pháp thu phí tăng hiệu quả du lịch ở di tích...chưa có công trình nào đi sâu nghiên cứu việc phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch ở khu di tích này.

Vấn đề đặt ra là làm thế nào để phát triển dịch vụ, đẩy mạnh yếu tố kinh doanh đáp ứng nhu cầu của du khách và tăng thu nhập kinh tế hàng năm, tuy nhiên phải xem xét trong tổng quan của việc bảo tồn di tích và không làm mất đi các giá trị vốn có mà bản thân di tích đã có.

Là một sinh viên đang theo học khoa Quản lý Văn hoá trường Đại học Văn hoá Hà Nội, là một người con của vùng đất Quảng Ninh, việc nghiên cứu về Yên Tử một phần là trách nhiệm, đồng thời để học hỏi, bổ sung, hỗ trợ kiến thức cho bản thân.

2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: luận văn đi sâu nghiên cứu toàn diện về việc phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch khu di tích và danh thắng Yên Tử thị xã Uông Bí tỉnh Quảng Ninh.

Phạm vi nghiên cứu: di tích và danh thắng Yên Tử và hoạt động phát triển dịch vụ văn hóa - du lịch trong 5 năm trở lại đây (2005 - 2010)

3. Mục đích và nhiệm vụ nghiên cứu

Trên cơ sở nhận thức sâu sắc vai trò của việc đẩy mạnh phát triển dịch vụ nhằm thu hút khách du lịch trong việc phát triển tổng thể di sản văn hoá trong giai đoạn hiện nay, bài khoá luận đi sâu nghiên cứu thực trạng việc phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch khu di tích và danh thắng Yên Tử. Thông qua đó phát hiện những mặt đã làm được, những mặt còn hạn chế trong công tác này, đồng thời đưa ra những ý kiến đóng góp cá nhân, những giải pháp nhất định nhằm đẩy mạnh việc phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch khu di tích góp phần bảo tồn và phát huy các giá trị của Di sản Yên Tử trong giai đoạn hiện nay, phù hợp với định hướng phát triển văn hoá của Đảng: Xây dựng nền văn hoá tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.

4. Phương pháp nghiên cứu.

Để thực hiện đề tài này người viết đã sử dụng những phương pháp sau:

- ❖ Nghiên cứu tư liệu
- ❖ Khảo sát thực tế
- ❖ Phỏng vấn và điều tra bằng bảng hỏi

5. Đóng góp của đề tài.

Luận văn cung cấp một cái nhìn toàn diện về thực trạng công tác phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch khu di tích và danh thắng Yên Tử.

Luận văn góp phần hoàn thiện và nâng cao hiệu quả trong việc đẩy mạnh phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch khu di tích và danh thắng Yên Tử.

Luận văn góp phần bổ sung nguồn tài liệu tham khảo, làm phong phú thêm nội dung tài liệu trong chuyên ngành Quản lý Văn hoá.

6. Bố cục của luận văn

Ngoài phần mở đầu, kết luận, phụ lục, tài liệu tham khảo luận văn gồm ba chương:

Chương 1: Khái quát về khu di tích và danh thắng Yên Tử.

Chương 2: Thực trạng phát triển dịch vụ văn hoá - du lịch khu di tích và danh thắng Yên Tử.

Chương 3: Các giải pháp nâng cao hiệu quả, chất lượng dịch vụ khu di tích và danh thắng Yên Tử.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Vũ Thế Bình (2001) – Non nước Việt Nam, NXB Văn hóa thông tin.
2. Phạm Kế (1996) – Danh sơn Yên Tử, NXB Đại học quốc gia Hà Nội.
3. Trần Trương (2005) – Danh Nhân Yên Tử, NXB Văn hóa thông tin.
4. Trần Trương (2005) – Thiền Phái Trúc Lâm Yên Tử (Cõi thiền Trúc Lâm, thắng cảnh Yên Sơn), NXB Văn hóa thông tin.
5. Trần Trương (2007) - Chùa Yên Tử - lịch sử, truyền thuyết di tích danh thắng.
6. Yên Tử Non Thiêng - Trung tâm quản lý di tích và danh thắng Yên Tử (2005)
7. Yên Tử Non Thiêng - Sở văn hóa Quảng Ninh (1985)
8. Rừng đặc dụng Yên Tử - Trung tâm quản lý di tích và danh thắng Yên Tử
9. Nguyễn Hồng Phòng (2003) – Dư địa chí Quảng Ninh, NXB Thế giới.
10. Trần Nhạn (1996) – Du lịch và kinh doanh du lịch, NXB Văn hóa thông tin.
11. Hà Văn Tấn (1993) – Chùa Việt Nam, NXB Khoa học xã hội Hà Nội.
12. Nguyễn Thi (1998) –Tam Tổ Trúc Lâm, chi hội văn nghệ Uông Bí, Sở Văn hóa Thông tin tỉnh Quảng Ninh.
13. Nguyễn Văn Tân (2002) – Từ điển địa danh, NXB Hà Nội.
14. Nguyễn Đình Hòe, Vũ Văn Hiếu (2001) – Du lịch bền vững, NXB Đại học quốc gia Hà Nội.
15. Thi Sánh (1993) – Yên Tử và Thiền Phái Trúc Lâm, Sở Văn hóa thông tin tỉnh Quảng Ninh.
16. Hoàng Văn Khoán (2004) – Văn hóa Lý Trần (Nghệ thuật kiến trúc và điêu khắc chùa tháp), NXB Văn hóa thông tin Hà Nội.
17. Quản lý di tích danh thắng Yên Tử tỉnh Quảng Ninh – luận văn thạc sỹ Bùi Thị Giang, 2008.
18. Các trang web: bwportal.com; vietbao.vn
19. Giáo trình địa lý kinh tế xã hội đại cương, đại học kinh tế quốc dân.